

Σάββατο 2 Νοεμβρίου 2013
Crowne Plaza Athens
City Centre
ώρα 09.15

κατευθυντήριες γραμμές

για τη διάγνωση & αντιμετώπιση
της **οστεοπόρωσης**
στην Ελλάδα

Επιστημονικό Πρόγραμμα

w w w . h e l i o s t . g r

Ελληνικό Ίδρυμα Οστεοπόρωσης
Αγίας Βαρβάρας 5, 145 61 Κηφισιά | 210 6120382 | info@heliost.gr

πρόλογος

Το Ελληνικό Ίδρυμα Οστεοπόρωσης παρουσιάζει τις νέες κατευθυντήριες γραμμές για τη διάγνωση και αντιμετώπιση της Οστεοπόρωσης στην Ελλάδα για το έτος 2013. Τα κείμενα που ακολουθούν αναφέρονται κύρια στη μετεμμηνοπαυσιακή οστεοπόρωση αλλά υπάρχουν σαν ξεχωριστά κεφάλαια η ανδρική οστεοπόρωση και η οστεοπόρωση από κορτικοστεροειδή.

Από την προηγούμενη έκδοση του 2009 υπήρξαν σημαντικές εξελίξεις προς μια πιο εξατομικευμένη προσέγγιση τόσο στη διάγνωση όσο και στη θεραπευτική παρέμβαση των ατόμων με αυξημένο κίνδυνο κατάγματος. Στη παρούσα έκδοση γίνεται μια προσπάθεια να συνδυαστούν τα νεότερα δεδομένα με τις ιδιαιτερότητες του Ελληνικού χώρου ώστε οι οδηγίες αυτές να αποτελέσουν ένα πλαίσιο για την καθημερινή κλινική πρακτική.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω όλα τα μέλη της συγγραφικής ομάδας για τη συμβολή τους στην αναθεωρημένη αυτή έκδοση.

Με συναδελφικούς χαιρετισμούς,

Συντονιστής της Ομάδας Εργασίας

Γεώργιος Τροβάς

Ενδοκρινολόγος - Διαβητολόγος

επιστημονικό πρόγραμμα

Σάββατο 2 Νοεμβρίου 2013

09.20 - 09.30

Παρουσίαση των νέων
κατευθυντηρίων γραμμών για
την οστεοπόρωση στην Ελλάδα
Γ. Λυρίτης

09.30 - 09.40

Σχεδιασμός για την
αναθεώρηση των
κατευθυντηρίων γραμμών
Γ. Τροβάς

09.40 - 10.10

Κατευθυντήριες γραμμές
για την οστική πυκνομετρία
και τις υπόλοιπες ακτινολογικές
μεθόδους
Α. Μπαλανίκα, Χρ. Μπαλτάς

10.10 - 10.25

Βιοχημικοί δείκτες οστικής
εναλλαγής
Π. Δήμου, Αικ. Σπυροπούλου

10.25 - 10.45

FRAX,
Διαγνωστικό πρωτόκολλο ΕΟΦ
Χρ. Κοσμίδης

10.45 - 11.00

Δ ι α λ ε ι μ μ α

Αντιμετώπιση της οστεοπόρωσης

11.00 - 11.15

Ορμονική θεραπεία
υποκατάστασης, Τιβορόνη
Ε. Λαμπρινουδάκη

11.15 - 11.30

SERMs
Χρ. Κοσμίδης

11.30 - 11.45

Διφωσφονικά
Α. Ηλιόπουλος

11.45 - 12.00

Ασβέστιο, Βιταμίνη D,
μεταβολίτες και ανάλογα
της βιταμίνης D
Γ. Τροβάς

κατευθυντήριες γραμμές

για τη διάγνωση & αντιμετώπιση
της **οστεοπόρωσης**
στην **ελλάδα**

12.00 - 12.15

Ρανελικό Στρόντιο
Σ. Τουρνής

12.15 - 12.30

Αναβολικοί παράγοντες
Γ. Τροβάς

12.30 - 12.45

Δενοσουμάμπη
Αικ. Κατσαλήρα

12.45 - 13.15

Ε λ α φ ρ ύ Γ ε ύ μ α

13.15 - 13.30

Οστεοπόρωση από
κορτικοστεροειδή
Αικ. Κατσαλήρα

13.30 - 13.45

Πρόληψη των πτώσεων, Άσκηση
Ι. Διονυσιώτης

13.45 - 14.00

Διατροφή
Μ. Κοντογιάννη

14.00 - 14.15

Ανδρική Οστεοπόρωση
Φ. Παπαδοπούλου

14.15 - 14.30

Λ ή ξ η Η μ ε ρ ί δ α s

Ευχαριστίες

ISOPLUS
for a healthy me

Lilly

PHARMANEL
PHARMACEUTICALS S.A.

Το εγχειρίδιο

«Κατευθυντήριες γραμμές για τη διάγνωση
& αντιμετώπιση της οστεοπόρωσης στην Ελλάδα»
θα διανεμηθεί στους συμμετέχοντες
με την ευγενική χορηγία των:

AMGEN

GlaxoSmithKline

ΕΛΙΟΣ

ευρετήριο ομιλητών

Πλάτων Δήμου

Βιοπαθολόγος, Συντονιστής Διευθυντής Βιοχημικού Εργαστηρίου, Γ.Ν.Α. «ΑΣΚΛΗΠΕΙΟ ΒΟΥΛΑΣ»

Ιωάννης Διονυσιώτης

Φυσίατρος, Επιστημονικός Συνεργάτης
1^{ns} Πανεπιστημιακής Ορθοπαιδικής Κλινικής,
Π.Γ.Ν. «ΑΤΤΙΚΟΝ»

Αλέξιος Ηλιόπουλος

Ρευματολόγος, Διευθυντής Ρευματολογικού Τμήματος, Νοσοκομείο «ΝΙΜΤΣ»

Αικατερίνη Κατσαλήρα

Ρευματολόγος, Επιστημονικός Συνεργάτης
Εργαστηρίου Έρευνας Παθήσεων
Μυοσκελετικού Συστήματος (Ε.Ε.Π.Μ.Σ.)

Μερόπη Κοντογιάννη

Λέκτορας Κλινικής Διατροφής,
Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

Χρήστος Κοσμίδης

Ορθοπεδικός, ΕΟΠΥΥ Λεωφόρου Αλεξάνδρας

Ειρήνη Λαμπρινουδάκη

Ενδοκρινολόγος, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια,
Β΄ Μαιευτική & Γυναικολογική Κλινική ΕΚΠΑ

Γεώργιος Λυρίτης

Ομότιμος Καθηγητής Ορθοπαιδικής ΕΚΠΑ,
Πρόεδρος Ελληνικού Ιδρύματος Οστεοπόρωσης

Αλεξία Μπαλανίκα

Ακτινολόγος, Επιμελήτρια Α΄ Τμήμα Αξονικής
Τομογραφίας, Γ.Ν.Α. «ΑΣΚΛΗΠΕΙΟ ΒΟΥΛΑΣ»

Χρήστος Μπαλτάς

Ακτινολόγος, Διευθυντής ΕΣΥ,
Κέντρο Ακτινοδιαγνωστικών Απεικονίσεων,
Γ.Ν.Α. «Γ. ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ»

Φωτεινή Παπαδοπούλου

Ενδοκρινολόγος, Επιμελήτρια Ενδοκρινολογικής
Κλινικής, Γ.Ν.Θ. «ΑΓΙΟΣ ΠΑΥΛΟΣ - ΠΑΝΑΓΙΑ»

Αικατερίνη Σπυροπούλου

Βιοπαθολόγος, Μ.Sc Μεταβολικά Νοσήματα Οστών

Συμεών Τουρνής

Ενδοκρινολόγος - Διαβητολόγος,
Επιστημονικός Συνεργάτης Εργαστηρίου Έρευνας
Παθήσεων Μυοσκελετικού Συστήματος (Ε.Ε.Π.Μ.Σ.)

Γεώργιος Τροβάς

Ενδοκρινολόγος - Διαβητολόγος,
Επιστημονικός Συνεργάτης Εργαστηρίου Έρευνας
Παθήσεων Μυοσκελετικού Συστήματος (Ε.Ε.Π.Μ.Σ.)

D3

η βιταμίνη του ήλιου

- Συμβάλλει στην ομαλή απορρόφηση του φωσφόρου & του ασβεστίου και στη διατήρηση υγιών οστών, μυών & δοντιών¹
- Συμβάλλει στην ενίσχυση της λειτουργίας του ανοσοποιητικού συστήματος²

Προτεινόμενη Λιανική Τιμή: 6,95€

κάντε κι εσείς την οικονομικότερη
φυσική επιλογή με την **D3 1000IU**
της myelements

ISOPLUS
for a healthyme

ΑΘΗΝΑ: Τ. 210 95 79 707 • ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: Τ. 2310 028 668
e-mail: info@iso-plus.gr • www.healthyme.gr